

Şehrin Nafizası

YeniGün GAZETESİ'NİN
ÜCRETSİZ KÜLTÜR-SANAT İLAVESİDİR

CİLT: 8 • SAYI: 11

HAZIRLAYANLAR: SADIK GÖKCE - ANUŞ GÖKCE

6 MAYIS 2026 ÇARŞAMBA

DİLEK RİTÜELLERİ

BİR DİLEK RİTÜELİ: ACELECİ BACI

Ritüel, belirli bir amaca ulaşmak için düzenli veya özel bir şekilde gerçekleştirilen sembolik eylemler bütünüdür.

Ritüeller; toplumun kabul, inanç ve değerlerini sunan eylemlerdir. Bu inanç, kabul ve değerler ritüelin varlığını devam ettirmesi ve onaylanması adına oldukça önemlidir. Fransızca bir sözcük olan ritüel, hemen hemen tüm dünya dillerinde kullanılmaktadır. Bu sözcük geleneksel ayinleri ve dinsel törenleri anlatır. Her inanç sisteminin kendi içinde sahip olduğu ritüelleri bulunur. Ritüeller, insanların kutsal kabul ettikleri davranış biçimleridir. Bu davranışlar, belli aralıklarla tekrarlanır. Ve bu sayede insanlar daha huzurlu, güvenli bir yaşama sahip olacaklarını düşünürler. Ritüellerin hedefi bolluk ve bereket, sağlık, uzun ömür gibi kavramlardır.

Ritüel sözcüğü, birçok töreni ve kutlamayı kapsamaktadır. İnsan toplumlarında cenaze törenleri, doğum kutlamaları gibi eylemler birer ritüeldir. Avcılık ile geçinen toplumlarda av ritüelleri mevcuttur. Geçimini tarım ile sağlayan toplumlarda ise hasat ritüelleri gerçekleştirilir. Bu törenlerde edilen dualar, söylenen sözler ritüelin bir parçasıdır. Her gelenek, kendi ritüel anlayışını geliştirmiştir. Dünyada insanlar tarafından benimsenen çok sayıda ritüel bulunmaktadır.

Ritüellerin temelinde niyet yatar. Yani bu uygulamaları gerçekleştirirken belirli bir hedef veya enerjiye odaklanmak önemlidir. Bazı insanlar ritüelleri, enerjilerini yönlendirmek ya da hayatlarında olumlu değişimler yaratmak için bir araç olarak

HALE GÜRBÜZ

kullanabilirler. Ancak ritüellerin etkisi kişiden kişiye değişebilir ve kesin sonuçlar vadetmek mümkün değildir.

Bu uygulamalar, tarih boyunca farklı kültürlerde, inanç sistemlerinde ve topluluklarda önemli bir yer tutmuştur. Ritüeller, bazen dini ya da spiritüel bir bağlamda, bazen de tamamen kişisel bir anlam taşıyarak bireylerin hayatında yer alabilir.

Temel olarak bir ritüelin amacı, fiziksel dünyayı semboller ve niyetler yoluyla ruhsal ya da duygusal bir düzlemle bağdaştırmaktır.

Günlük yaşamda farkında olmadan yaptığımız bazı alışkanlıklar bile ritüel olarak değerlendirilebilir.

*Örneğin, akşamları uyumadan önce belli bir düzen içinde kitap okuyorsak, bu da bir ritüel sayılabilir. Ancak burada önemli olan, ritüelin bir anlam taşıması ve belirli bir niyetle yapılmasıdır. Ritüeller, genellikle kişinin kendisiyle ya da çevresiyle bağlantı kurmasını sağlayan bir araç olarak görülüyor.

*Bir ritüelin "ritüel" olarak kabul edilmesi için bazı temel unsurlar bulunur. Bunlardan ilki niyettir. Ritüelin en önemli unsuru olan niyet, bu uygulamanın hangi amaçla yapıldığını belirler ve ritüelin yönünü ve enerjisini şekillendirir.

*Bir diğer unsur sürekliliktir. Ritüeller genellikle belirli bir düzen içinde ve tekrarla-

İÇİNDEKİLER

• BİR DİLEK RİTÜELİ: ACELECİ BACI
HALE GÜRBÜZ

• KONYA'DA YENİ HARFLER NASIL ÖĞRETİLDİ?
MUSTAFA ÖZCAN

• YUNUS BİR HABER VERİR
FATMA TUTAK

• TÜRKÇEMİZİN KONUŞMA VE BİLGİ
AKTARMA ÜSTÜNLÜĞÜ
PROF. DR. FİRDEVS GÜNEŞ

• HİDRELLEZ
SADIK GÖKCE

narak gerçekleştirilir. Bu düzenlilik, uygulamının etkisini güçlendirebilir.

*Sembolizm de ritüellerde önemli bir yer tutar. Kullanılan objeler, yapılan hareketler ya da söylenen sözler genellikle sembolik bir anlam taşır. Örneğin, bir mum yakmak ışığı ve aydınlanmayı temsil edebilir.

*Ritüel sırasında odaklanma da oldukça önemlidir. Dikkatin tamamen yapılan eyleme ve niyete verilmesi, ritüelin etkisini artırabilir.

*Son olarak, ritüeller genellikle kişinin kendisiyle, doğayla ya da inandığı bir güçle ruhsal bir bağlantı kurmasını amaçlar. Bu unsurlar bir araya geldiğinde, ritüel hem anlamlı hem de etkili bir uygulama haline gelebilir. Bir ritüeli gerçekleştirmenin belirli bir yöntemi yoktur, çünkü bu süreç tamamen kişinin inancına bağlıdır. Efsaneler ise toplumun değer yargılarını, inançlarını, etik ilkelerini içerisinde barındıran sözlü anlatılardır. Onu diğer türlerden ayıran en önemli özelliği; inanılır, kabul edilir olmasıdır. Bu metinlerin toplum tarafından kabullenilmeleri taşıdıkları işlevlerle de ilgilidir.

Bu tür anlatılar:

*Çoğu zaman tarihî bir çekirdeğe dayanır ama zamanla abartılır.

*Doğaüstü unsurlar (devler, periler, mucizeler vb.) içerebilir.

*Bir toplumun kültürünü, inançlarını ve değerlerini yansıtır.

Örneğin bir kahramanın tek başına büyük bir orduyu yenmesi ya da bir yerin oluşumunun mucizevi bir olaya bağlanması gibi hikâyeler "efsane" olarak kabul edilir.

Efsaneler ile ritüeller arasında oldukça güçlü ve karşılıklı bir ilişki vardır. Kısaca söylemek gerekirse, efsaneler ritüellerin anlamını açıklar, ritüeller ise efsaneleri yaşatır.

Birçok ritüelin arkasında onu açıklayan bir efsane bulunur. Bu efsane, "neden bu hareketleri yapıyoruz?" sorusuna cevap verir.

Örneğin bir topluluğun her yıl belirli bir günde ateş yakması, bir efsaneye göre eski bir olayın (kahramanlık, kurtuluş, doğa olayı vb.) hatırasını yaşatmak için olabilir.

Efsaneler sadece anlatılmaz, aynı zamanda ritüeller aracılığıyla tekrar edilir ve adeta "canlandırılır." Bu sayede efsane

unutulmaz; insanlar onu yaşayarak deneyimler.

Efsane ve ritüel birlikte çalışarak bir toplumun kimliğini güçlendirir. Ortak hikâyeler ve ortak davranışlar, "biz" duygusunu oluşturur.

Birçok ritüel, efsanelerde geçen kutsal varlıklar, olaylar veya yerlerle ilişkilidir. Bu da ritüele dini veya manevi bir anlam katar.

Mesela bir dağın kutsal sayılmasıyla ilgili bir efsane varsa, o dağa çıkma, etrafında dönme veya orada dua etme gibi ritüeller gelişebilir.

Bu konuyla ilgili Anadolu'dan verebileceğimiz örneklerden biri Hıdırellez'dir. Bu gelenek, Hızır ile İlyas'ın buluştuğuna dair efsaneye dayanır.

Ritüeller:

*Dilek dileme

*Ateşten atlama

*Doğada kutlama

Efsane, bu gecenin "özel" olduğunu söyler; ritüeller ise insanların bu özel anla bağ kurmasını sağlar.

Nesilden nesile anlatılarak varlığını sürdüren efsaneler, ritüellerle birleştiğinde bu özelliğinden dolayı ritüelin etkisini artırıcı, ritüeli canlandırıcı bir etkiye sahiptir. Özellikle bir efsane ile desteklenen ritüeller, toplumun kültürel kodlarını sembolik bir dille anlatan metinler olarak okunabilir.

Bu tür ritüellerden biri yazımızın da konusu olan, "Hacca Giden Ağasına Helva Götürme" motifli bir efsane örneği ile desteklenen Acele Bacı Helvası Ritüelidir. Bu ritüel, Mersin, Eskişehir, Bursa, Adana, Aydın, İzmir gibi pek çok şehirde uygulanmaktadır. Bu efsane, sıkışık zamanlarda dileklerin hızla gerçekleşmesi umuduyla Anadolu'da bir gelenek olarak sürdürülmektedir.

Helvacı Bacı olarak da bilinen Acele Bacı, Bursa'nın Osmangazi şehrinde türbesi bulunan efsanevi bir figürdür. Bulgaristan'ın Filibe kasabasından Bursa'ya geldiği rivayet edilen Helvacı Bacı keramet gösteren Bursa evliaları arasında yer almaktadır. Hakkında çok az bilgi bulunan Helvacı Bacı'nın mezarı, Tahtakale Veziri caddesinde, Pınarbaşı mezarlığına doğru çıkarken solda bulunan Helvacıoğlu Mescidi önündedir.

Efsaneye göre Helvacı Bacı, Hacı Sevinç

Mescidini yaptıran tüccarın evinde hizmetçidir. Mescit, inşaat halinde iken tüccar hacca gider. Bir gün tüccarın eşi evde helva pişirirken hizmetçi kızı "Efendim helvayı çok severdi" der. Bu söz üzerine, hizmetçi kız eline bir tabak alıp içine bir miktar helva koyduktan sonra "Ağız tadıyla bu helvayı yesin" der. Bu durumu gören kadın şaşırır ve hizmetçi kızı ne yaptığını sorar. Tüccarın, hacdan dönüşünde hizmetçi kızın helva koyduğu o tabak, eşyaları arasından çıkar. Bu durum, hizmetçi kızın kerameti olarak görülür ve bu olaydan sonra "Helvacı Bacı" olarak anılmaya başlanır. Vefat ettiğinde Hacı Sevinç Mescidinin batısına defnedilmiştir.

Acele Bacı Helvası ritüeli şu şekilde gerçekleşmektedir: Daha önce dileği kabul olan bir kişi, evinde iki rekât hacet namazı kıldıktan sonra hiç konuşmadan mutfığa geçer ve helva malzemelerini hazırlayarak misafirlerini bekler. Helvanın malzemeleri; ırmık, isteğe göre sıvı yağ veya tereyağı, şeker, su veya tercihe göre su yerine süttür. Tercihen tarçın, ceviz veya fıstık da kullanılabilir. Bu helva, misafirlerin gelmesinden sonra ritüelin gerçekleşeceği yerde pişirilir.

Ritüel başlamadan evvel katılımcılar abdest alır. Sela ile kadınların toplandığı odaya helva malzemeleri getirilerek Kur'an-ı Kerim okunmaya başlanır. Misafirler Kuran'ı takip ederken ev sahibi de helvayı kavurmaya başlar. Helva kavrulurken bir Fatıha üç İhlas okuduktan sonra "Allah'ım şükürler olsun dileğim kabul oldu, duamı bana erıştirdin" diye dua edilir. Daha sonra okunan sureler ve dualar başta peygamberler olmak üzere evliaların ve Acele Bacının ruhuna bağışlanarak dilekler tekrar edilir.

Ardından, gelen misafirler helvayı sırayla karıştırarak içlerinden kendi dileklerini söylerler. Dua süreci, sela ile başlayıp öğle ezanına kadar sürmektedir. Ardından ezanın okunmasıyla dua süreci tamamlanır ve hazırlanan helvanın acilen tüketilmesi sağlanır. Katılan kişiler yanlarına alıp kendi evlerine helva götüremezler. Helvanın yapıldığı evde tüketilmesi gerekmektedir. Helvanın bir kısmı da duanın daha çabuk kabul olması için kuşlara yedirilir. Bir sonraki ritüel, oradaki kişilerden birinin dileğinin kabulünün ardından onun evinde gerçekleşir. Daha sonra duası kabul olan

kişi "benim Acele Bacı dileğim kabul oldu" diyerek komşularından, akrabalarından en az yedi kişiyi çağırarak bu ritüeli gerçekleştirir. Acele Bacı ritüeli, en az yedi kadının katılımıyla gerçekleştirilen bir ritüeldir.

Acele Bacı ritüeli, pek çok kişi tarafından çeşitli nedenlerle yapılmaktadır. Bu nedenlerin başında, zorluklar karşısında manevi bir destek arayışı ve ruhsal bir rahatlama isteği gelir.

Acele Bacı ritüelinin önemi hem bireysel düzeyde psikolojik ihtiyaçlara hem de toplumsal düzeyde kültürel yapıya katkı sağlamasında ortaya çıkar.

Birey açısından önemi:

***Belirsizlikle baş etme:** Kişi, kontrol edemediği durumlarda (kısmet, evlilik, iş vb.) ritüel sayesinde psikolojik rahatlama sağlar.

***Umudu güçlendirme:** Dileğin gerçekleşeceğine dair inanç, bireyin motivasyonunu artırır.

***Anlam üretme:** Zor ya da beklenmedik süreçlere "manevi bir anlam" yüklenir.

***Duygusal destek:** Ritüel, özellikle kadınlar için içsel bir teselli ve güven hissi oluşturur.

Toplum açısından önemi:

***Kültürel süreklilik:** Sözlü kültürle aktarılır ve geleneklerin devamını sağlar.

***Sosyal bağları güçlendirme:** Kadınlar arasında paylaşım, dayanışma ve ortak deneyim alanı oluşturur.

***Toplumsal normların yansması:** Evlilik, çocuk sahibi olma gibi beklentiler üzerinden toplumun değerlerini gösterir.

***Alternatif inanç sistemi:** Resmî din dışında halkın geliştirdiği inanç ve pratiklerin bir parçasıdır.

Sonuç olarak söylersek Acele Bacı ritüeli, kadınlar arası dayanışmayı güçlendiren, toplumsal beklentileri yansıtan ve belirsizlikle baş etmeyi sağlayan bir halk inancı pratiğidir." Bu ritüelin toplumsal yönü, onu sadece bireysel bir "dilek uygulaması" olmaktan çıkarıp, toplum içindeki ilişkiler ve kültürel yapı ile bağlantılı hâle getirir. Bu nedenle de manevi bir destek arayanlar için önemli bir kaynak olmayı sürdürmektedir.

Kaynakça:

1. <https://folkloredebiyat.org/DergiTamDetay.aspx?ID=1093&Detay=Ozet/Erişim tarihi: 03.05.2026>

KONYA'DA YENİ HARFLER NASIL ÖĞRETİLDİ?

Giriş

1 928 Yılında Türkiye Cumhuriyeti yeni harflere (Latin alfabesine) geçti. Bu, Türkiye Cumhuriyeti için çok önemli bir karardı. Ve hemen ardından yeni harflerle okuma yazma seferberliği başlatıldı. Millet mektepleri bu geçişten, bu fıkirden doğdu. Millet mektepleri sonradan halk dershaneleri, ulus dershaneleri denilen uygulamalar şeklinde sürdürüldü. Devletin topyekûn cehaletle verdiği bu mücadele her türlü takdirin üstündedir. Ayrıca bu mücadele büyük bir idealizmle birlikte yürütülmüştür. O yıllarda görev alan insanların hatıraları, yaptığı işler bu idealizmin güzel örnekleridir.

Mektep(okul) her şeyden önce öğrencileriyle, öğretmenleriyle, bir bütündür. Yeni harflerle okuma yazma öğretmek için önce bu harfleri bilenlerin olması gerekir. Dolayısıyla ilk ele alınacak toplum kesimi öğretmenler olmalıdır. Öyle de yapılmıştır. Önce öğretmenler yetiştirilmiş, daha sonra halka, çeşitli görevlerde bulunan insanlara sıra gelmiştir. Ardından okulları dolduran öğrencilere bu harfler öğretilmiştir. Şimdi öğretmenlerle ilgili ilk kursa yer verelim:

Önce Öğretmenler Yetiştiriliyor

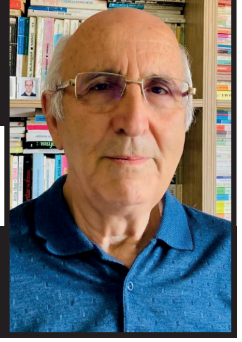
Maarif Müdürlüğü, hükümetten gelen talimatları aynen uygular. Bu tanımlara göre maarif dünyamızda şu adımlar atılacaktır:

1 Eylül 1928 tarihinden itibaren vilayet merkezi ile ilçe merkezlerinde açılmış olan yeni harf kurslarına bütün öğretmenlerin devamı mecbur tutulmuştur. Kursu idare eden maarif memurları bir devam defteri tutarak bu deftere kursa kaydını yaptıran öğretmenlerin adları, mensup oldukları mektepleri yazılacak ve her dersin başında öğretmenler yoklamaya tabi tutularak, devam edenle etmeyenler deftere işaretlenecektir.

Bir diğer husus da kurslarda kıraat ve imlâ kaideleriyle birlikte özellikle gayet düzgün okunaklı ve güzel el yazısı öğretilmesine özen gösterilmesidir.

Bu arada henüz mahalli memuriyetlerine gelmeyen öğretmenlerin adresleri haber verilerek çok çabuk bir şekilde görev yerine

MUSTAFA ÖZCAN

dönmeleri sağlanacaktır. Gelmeyecek olan öğretmenlerin mazeretleri bildirilecek ve bulundukları mahalde yeni harfler kursuna devam edecekleri belgelenecektir. Bu tebliğler ve alınacak belgeler maarif idaresine gönderilmiş olacaktır.

Bu talimatnamenin en önemli tarafı kurslarda öğretmenlerin kısa zaman içinde yetiştirilmesidir.

Kursların sonunda bir imtihan yapılarak yeni harflerle imlâ kaidelerini en iyi öğrenmiş olan ve en seri ve selis kıraat yapabilen ve yazısı en güzel olan öğretmenler, okullarda Elifba ve yeni harflerle kıraat, imla eğitim ve öğretiminde görevlendirileceklerdir. Ayrıca taltif de olunacaklardır. İmtihan tarihi sonradan bildirilecektir.

Yeni harfleri ve imlâ kaidelerini memurlarla halka öğretmek için uygun görülen mahallelerde umumi kurslar da açılacaktır. Bu kursların adedi, verdiği netice ile ölçülecektir.

Yine maarif memurları gerek öğretmenlere ve gerekse memurlarla halka mahsus açılacak kursların faaliyetleri ile elde edilen neticeleri hakkında her hafta sonu maarif idaresine rapor göndereceklerdir.

İlk tedrisat müfettişleri bu kursların faaliyetini tetkik ve tanzim etmek ve ilçelerin muhtelif mahallelerinde açılması talep edilen umumi kurslara öğretmen yetiştirmek için ilçelere gönderilmişlerdir. Müfettişler de her hafta sonunda kurslardan elde edilen neticeyi yazarak Maarif idaresine bildirileceklerdir. Maarif memurları öğretmenlere, kursun sonunda devam defterlerini tasdik ederek maarif idaresine göndereceklerdir¹.

Yeni harflerle ilgili kursların başında öğretmenlerin bizzat kendilerine verilene gelmektedir. Sözcü Gazi Mustafa Kemal mektebinin üst katında muallimlere(öğretmenlere) yeni harflerimizi öğretmek için 1 Eylül 1928 tari-

1 "Yeni Kurslar Hakkında", **Babalık**, 14 Eylül 1928, s.3

hinden itibaren ayrıca bir kurs açılmıştır. Bu kurs üç şubeden oluşmaktadır. Birinci şube yeni harfleri hiç tanımayanlara, ikinci şube bu harfleri biraz bilenlere ve üçüncü şube de harfleri iyi bilmeyenlere mahsustur. Bu kurs merkez kazası ilk mekteplerindeki müstahdem, bütün başmuallim ve öğretmenlere mecbur tutulmuştur. Dersler her gün sabahları saat sekiz ile dokuz arasındadır.²

Halk İçin Açılan Çeşitli Kurslar

Yeni harflerin öğrenilmesi ve yazılması için şehirde önemli bir faaliyet başlar. Bunun için çeşitli kurslar açılır. Bu kurslar gerek halk gerekse memurlar tarafından büyük bir ilgiyle karşılanır. O sıralarda Milli Eğitim Bakanlığının yaptığı en önemli işlerden birisi budur.

Dilimizin yeni harflerle yazılıp okunması yanında usul ve kuralları öğretilmektedir. Bu kurslardan birisi de Gazi Mustafa Kemal Mektebi'ndeki kurstur. Dersler Pazartesi ve Perşembe günleri saat on yedi buçuktan, on sekiz bucağa kadar sürer. Kurslar parasız olup herkese açıktır. Böyle kursun açıldığını Konya Milli Eğitim Müdürlüğü bizzat halka duyurmuştur.³

Gazi Paşa mektebindeki açılış dersi, Pazartesi günü saat 17.30' da verilmiş, derste Vali İzzet Beyefendi ile Maarif Emini Nevzat (Ayasbeyoğlu), Mektupçu İzzettin Bey, Maarif Müdürü Hasip Beylerle birçok öğretmen ve memurlar hazır bulunmuşlardır.

Basından öğrendiğimize göre, Dumlupınar ilk mektebi Müdürü Selâhattin Bey, mektebin ihtiyacı hakkında Maarif Müdürüne verdiği beş müzekkereyi yeni harflerle yazmış ve bu yenilik takdir olunmuştur. Selahattin Bey, bu suretle ilk mektepler arasında ilk yenileşme adımı atmış olmaktadır.⁴

Konya Milli Eğitim Müdürlüğü, Gazi Mustafa Kemal mektebinde açılan yeni harfler kursuna devam edenlerin çokluğu karşısında sınıf sayısını iki şubeye çıkarmıştır. Birinci şube, Latin harflerini bilenlere ve ikinci şube ise bu harfleri bilmeyenlere mahsustur. Eğitim ve öğretimin saatleri aynı kalmış, gün sayısını üçe (Cumartesi, Pazartesi, Perşembe) çıkarmıştır.⁵ Kurslara ilgi o kadar büyüktür

ki, Maarif Müdürlüğü, bu defa üçüncü bir şube açmak zorunda kalmıştır. İlk şube, Latin harflerini hiç tanımayanlara, ikinci şube biraz bilenlere, üçüncü şube daha iyi bilenlere mahsustur. Tedrisatın günleri, saatleri değişmemiştir.⁶

Yeni harfler faaliyeti, her gün biraz daha kuvvetlenerek ilerler. Bu arada millet mektepleri teşkilatına ait nizamname ile son noktasına ulaşır. Konya'da muhtelif noktalarında birçok kurslar açılır. Bu kurslarda düzenli dersler yapılır. Dönemin Maarif Müdürü Hasip Beyefendi her gün kursları teftiş ederek aksaklıklarını giderir, gelişmeleri denetler. Bu arada Maarif Müdürlüğü mektep hademelerine mahsus olmak üzere İsmet Paşa Mektebi'nde iki kurs da açmaktan geri kalmaz. Hademelerin bir hafta içinde yeni harflerle okuyup yazmaya başladıkları görülmüştür. Maarif Müdürlüğü, diğer dairelerin hademeleri için de arzu ettikleri takdirde bir kurs açacağını duyurmuştur.⁷ Konya Milli Eğitim Müdürlüğü (Maarif Müdürlüğü) tarafından memurlara ve öğretmenlere yönelik farklı bir kurs daha açmıştır. Bu kurs, hüsnü hat kursudur. Memurlara mahsus olanı hükümet konağında hazırlanan dairede verilir. Öğretmenlere yönelik olanı ise İsmet Paşa mektebinde açılmıştır. Her iki kursta da eğitim ve öğretime devam edilir.

Her iki kurstan yararlanmak son derece önemlidir. Zira bütün memurlarımızın güzel yazıya malik olmaları, görevlerin hızlanmasına, kolaylaşmasına, hatta kendilerinin terfilerine yansıyacak bir durumdur. Bilindiği üzere iyi yazılmayan, acık, net olmayan resmi işlemler kargaşaya yol açar, yavaş yürür. Bu yüzden basında bu kursları düşünüp açan, Maarif Müdürü Hasip Bey'e teşekkür edilmiştir.⁸

Resmi dairelerde görev yapan hizmetli kadrosuna yeni yazıyı öğretmek için İsmet Paşa mektebi binasında açılan kursta eğitim ve öğretim akşamları saat on sekiz buçuktan yirmiye kadardır.⁹

Kursların açılması güzel ve yararlı bir harekettir. Ancak kurslardaki başanın da ölçülmesi gerekir. Kurslardaki 150 memurun yapılan imtihan neticesi çok sevindirici olmuştur. Bu

2 "Konya Maarif Müdürlüğünden", **Babalık**, 4 Eylül 1928, s.3

3 Konya Maarif Müdürlüğünden (Yeni Harfler Kursu), **Babalık**, 23 Ağustos 1928, s.4

4 "Yeni Harflerle Müzekkere", **Babalık**, 22 Ağustos 1928, s.2

5 "Maarif Müdüriyetinden", **Babalık**, Sayı: 2781, 27 Ağustos 1928, s.3

6 "Maarif Müdüriyetinden", **Babalık**, Sayı: 2788, 30 Ağustos 1928, s.3

7 "Yeni Harfler Faaliyeti", **Babalık**, 27 İkinci teşrin 1928, s.2

8 "Hüsnü Hat Kursları", **Babalık**, 10 Birinci kânun 1928, s.1

9 "Maarif Müdürlüğünden", **Babalık**, 7 Birinci kânun 1928, s.2

memurlardan sadece birinin başarısız olduğu görülmüş diğerlerinin tamamen başarılı olması büyük bir memnuniyet yaratmıştır. Özellikle hiç yeni harfleri bilmeyenlerin gösterdiği performans dikkate değer bulunmuştur¹⁰.

Halk Fırkasının Açtığı Kurslar

Hükümet çeşitli kurslarla bu işi yürütmeye çalışır. Hükümetin yanında Halk Fırkası da yeni harfleri öğretmeye yönelik faaliyetlerde bulunur. Sözelisi Meclis-i Umumi Salonunda Pazar ve Salı günleri öğleden sonra saat on üçten on dörde, Perşembe günü de on altıdan on yediye kadar tedrisat devam etmek üzere yeni harflerle kurs açıldığı haber verilmiştir.¹¹ Dönemin Konya Valisi İzzet Bey, 20 Ağustos 1928 tarihinde, Vilayetin Umumi Meclis salonunda yeni Türk harfleri hakkında Cumhuriyet Halk Fırkası namına hükümet memurlarına ders verir. Ders bir saatten fazla sürmüş, meclis salonu memurlarla dolmuştur.¹²

Öte yandan Cumhuriyet Halk Fırkası Konya Mutemetliği yeni bir ilânda bulunarak, yeni Türk harfleri hakkında Cumartesi, Salı ve Perşembe günleri halka; Pazar, Pazartesi ve Çarşamba günleri de memurlarımıza saat on bir buçuktan saat on iki buçuğa kadar hükümet Meclis-i Umumi salonunda dersler verileceği bildirmiştir.¹³

Aynı mutemetlik, CH Fırkası tarafından Alaettin tepesindeki fıkra binasında hanımlar için biri yeni harfleri tanımayanlara ve diğeri biraz tanıyanlara mahsus iki derece üzerine yeni harf kursu açmıştır. Eğitim ve öğretimin Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba günleri ve derslerin saat 14.00'ten, 15.00'e kadar yapılacağı bildirilmiştir. Kursta başarılı olanlara birer belge verileceği, eğitim ve öğretimin 3 teşrinisani 1928 tarihinde başlayacağı ifade edilmiştir.¹⁴

Cumhuriyet Halk Fırkası, Konya Mutemetliğinin açıklamaları son derece önemlidir. Mutemetlik, Halk Fırkası tarafından Hâkimiyet-i Milliye mektebi binasında, Alaeddin tepesindeki fıkra binasında olmak üzere ikişer derece ve sınıflı birer kurs açmıştır. Birinci sınıfa yeni harflerimizi tanımayanlar, ikinci sınıfa bu

harfleri bilenler kabul edilecektir. Eğitim ve öğretim Perşembe, Cuma'dan başka her gün saat yirmiden yirmi ikiye kadar sürer. Kurslar, Eylül'ün on beşinci Cumartesi gününden itibaren faaliyete başlar. Hükümette açılan kurs yalnız memurlara mahsustur.¹⁵

Türk Ocağı'nın Kursları

Türk Ocağı Başkanlığı bir açıklama yapar. Buna göre uluslararası rakamların ve Latin harflerin hükümetçe kabulü üzerine halka bunları öğretmek üzere halka bunları öğretmek istediklerini bu yüzden Türk Ocağı'nda kurslar açacaklarını ve bu kursların parasız oldukları açıklanmıştır. Yeterli miktarda talep olduğu takdirde önce rakamların, daha sonra Latin harflerinin, kural ve kaideleriyle birlikte öğretiliceği, isteklilerin ocağa başvurarak adlarını yazdırmaları gerektiği hatırlatılmıştır.¹⁶ Yeni harflerle ilgili çalışmalara, kurslara, Konya Türk Ocağı Başkanlığı da katılır. Türk Ocağı, içinde musiki ve lisan kursları vardır. Bunlardan başka yeni harflerin tedrisatına da başlar. Tedrisat burada da meccanen olup muntazam devam edecek ve her sınıf halk kursa gelebilecektir. Çok yakın bir zamanda yeni harflerle resmi ve hususi işlemler başlayacağından halkımızın bunu dikkate alması gerektiği hatırlatılır. İnsanların kendi çıkarlarına olan bu durumu değerlendirmeleri istenir.¹⁷

Kurslarla ilgili dönem sonuna gelindiğini Türk Ocağı Riyasetinden yapılan duyurudan anlıyoruz. Duyuru şöyledir:

"Ocağımızda açılan kursların ilk devresi hitam bulmuş olup kanunuevvel başından itibaren ikinci devre kursları başlayacaktır. Mevsim icabı ve günlerin kısalığından dolayı yeni kurslar akşamdan sonra verileceğinden ders almak isteyenlerin kânunuevvel iptidasına kadar ocağa müracaat ederek isimlerini kaydettirmeleri lazımdır. Ocağımızda sırf hanımlar için de bir kurs açılmış olup bu kursta hanımların akşamları gelemeyeceği dikkate alınmış, onların eğitim ve öğretileri gündüzleri yapılacağından ders görmek isteyen hanımefendilerin isimlerini kaydetmek üzere ocağımıza başvurmalarını ilan olunur."¹⁸

10 "Memurların Muvaffakiyeti", **Babalık**, 22 İkinci teşrin 1928, s.2

11 "Hükümette Kurs: Halk Fırkasından:", **Babalık**, 28 Ağustos 1928, s.3

12 "Vali Beyin Dersleri", **Babalık**, 21 Ağustos 1928, s.3

13 "Nazar-ı İtibare", **Babalık**, 11 Eylül 1928, s.2

14 "Cumhuriyet Halk Fırkası Konya Vilâyeti Mutemetliğinden", **Babalık**, 17 Ağustos 1928, s.3

15 "Yeni Kurslar: Cumhuriyet Halk Fırkası Konya Mutemetliğinden", **Babalık**, 17 Eylül 1928, s.1

16 "Türk Ocağında Dersler", **Babalık**, 26 Ağustos 1928, s.2

17 "Yeni Harflerimizi Tedris: Türk Ocağı Riyasetinden", **Babalık**, 17 Ağustos 1928, s.3

18 "Türk Ocağı Riyasetinden", **Babalık**, 28 İkinci teşrin 1928, s.2

Türk Ocağı, kursların ilk devresinin sona ermesiyle ikinci devre kurslarına başlayacağını duyurur. Bu duyuruya göre kanun-ı evvel (Arahk) ayı başından itibaren ikinci devre kursları başlayacaktır. Mevsim icabı ve günlerin kısılacığından dolayı yeni kurslar akşamdan sonra verilecektir. Bu dersleri almak isteyenlerin bu tarihlere göre ocağa, kayıt yaptırmaları lazım gelmektedir. Ayrıca Türk Ocağı'nda sırf hanımlar için de bir kurs açılmış olup bu kurs da hanımların akşamları gelemeyeceği nazarı itibare alınmış ve derslerin gündüzleri yapılması uygun görülmüştür. Kursu katılmak isteyenlere bu durum haber verilir ve kayıt yaptırmaları istenir.¹⁹

Çeşitli Kurumların Kursları

Yeni harflerin öğretilmesi sadece Milli Eğitim Müdürlüklerine bırakılmış bir hizmet değildir. Hemen her daire, hemen her idare âmiri bu işde sorumluluk almış ve bu yolda çalışmıştır. Bunun en somut örneği Silahlı Kuvvetlerde açılan kurslardır. Konya askerlik dairesi de yazıcı emirberlerine yeni Türkçe harflerini öğrenmeleri için her sabah devam edecekleri bir kurs açmıştır. Ayrıca mıntıkasında (bölgesinde bulunan) askerlik şubelerine de bu yolda tamim yollamıştır. Kursta yeni harfler, yeni harflerle ilgili kurallar, kaligrafi, hüsnühat öğretilir. Askerler(neferler) de sarf edilen bu mesaiden son derece memnuniyet verici neticeler elde etmişlerdir. Askerlik dairesinin hiç okuma yazma bilmeyen fertlerinin yeni harfleri öğrenmeleri, takdire layık bir hareket sayılmaktadır.²⁰

Bu kursların dışında şehirde kadastro dairesinde de bir kurs açılmıştır.²¹ Aynı şekilde spor kulüpleri de bu kurslardan yararlanmak istemişlerdir. Sözelîşî İdman Yurdu da kulüp üyelerine yeni harfleri öğretmeye başlar. Dersler, Cumartesi ve Çarşamba geceleri saat 20.30 da verilir.²²

Konya'mızda 1928 yılında bir de Sanatkarlar Gücü adlı bir spor kulübü vardır. Bu kulüp de haftada iki gece yeni harflerle ilgili ders verileceğini duyurmuştur. Çalışkan ve yeniliksever spor gençlerinin bu karardan duyulan memnuniyet ifade edilmiştir.²³

Konya'da serbest dersler adıyla kurslar da açılmıştır. Bunu Konya Tıp Birliğinin yaptığını görüyoruz. Yeni harfleri süratle yaymak üzere Tıp Birliğinin ordu müfettişliği karşısındaki binasında serbest derslerin verileceği bildirilmiştir. Cumartesi ve Çarşamba günleri öğleden sonra saat beşte verilecek olan bu dersler ücretsiz ve serbesttir. Arzu edenlerin başvurmaları istenmiştir.²⁴

Yeni harfler etrafındaki faaliyetlere katılan resmi dairelerden birisi de posta ve telgraf idaresidir. Konya Posta ve Telgraf Baş Müdüriyeti gerek merkez müdürlük ile gerekse mülhakat (kendilerine bağlı şubelerle) yeni harflerle yapmaktadır. Bu hususta Baş Müdür Ali Enveri Bey, sürekli gayret ve fikir teatisinde bulunmaktadır. Baş Müdür Bey bütün posta ve telgraf memurlarının yeni harflerle okuyup yazmalarını temin için azami gayret göstermiş, idari işleri aksatmadan memurlarını kursa devam ettirerek hepsini yeni harfleri okuyup yazacak bir derecede yetiştirmiştir. Posta ve Telgrafhane yeni harflerle yazılan mektup ve telgrafları epeyden beri kabul etmektedir. Bu arada iki yıl önce inşa edildiği sıra ve diğer noksanlarının tahsisat ayrılmaması yüzünden gecikmeleri telafi edilmiş, yeni binanın da eksikleri hararetle tamamlanmaya çalışılmıştır. Posta ve telgraf idaresinin yeni binaya taşınması için de pek büyük gayret sarf edilmektedir. Buraya kış mevsiminden önce taşınılmasına çalışılmaktadır.²⁵

Hanımlar İçin Kurslar

Hanımlar toplumun çok önemli bir kesimidir. Ailenin temel direğidir. Onlar için de kurslar düşünülür. Alaeddin tepesinde Cumhuriyet Halk Fırkası binasında kursa katılacak hanımlar için her gün saat ondan on ikiye kadar kayıtlar yapılır.²⁶ Bu arada Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından İsmet Paşa mektebinde hanımlara açılan kurstan başka, aynı kurum (Milli Eğitim Müdürlüğüne) Gazi Paşa mektebinde hanımlara yönelik bir başka kurs daha hizmete sunulur.²⁷

Bu iş giderek genişler. Daha doğrusu artarak sürer. Katılanların sayısı çoğalar. Sözelîşî Gazi Mustafa Kemal ve Hâkimiyet-i Milli-

19 Yeni Kurslar: "Türk Ocağı Riyasetinden", Babalık, 20 İkinci teşrin 1928, s.3

20 "Yeni Harfler", Babalık, 24 Ağustos 1928, s.3

21 "Kadastroda Kurs", Babalık, 24 Ağustos 1928, s.3

22 "İdman Yurdu'nda Yeni Harfler Kursu", Babalık, 24 Ağustos 1928, s.3

23 "Sanatkarlar Gücü'nde Kurs", Babalık, 28 Ağustos 1928, s.3

24 "Serbest Dersler: Konya Tıp Birliğinden", Babalık, 5 Eylül 1928, s.4

25 "Posta ve Telgraf Müdüriyetinde", Babalık, 11 Birinci teşrin 1928, s.3

26 "Hanımlara Kurslar", Babalık, 23 Birinci teşrin 1928,

27 "Hanımlara Kurs", Babalık, 26 Birinci teşrin 1928, s.3

ye ve İsmet Paşa binalarındaki hanımlara özgü kurslar ikiye sınıfa çıkarılır. İlk yeni harfleri hiç tanımayanlar içindir, ikinci sınıf ise tanıyanlara mahsustur. Dersler Cumartesi, Pazartesi ve Çarşamba günleri ve saat on dörtten on beşe kadardır.²⁸ Bunlarla da yetinilmez. Yukarıdakilerine ek olarak, Erkek Muallim Mektebinin karşısında Tatbikat Mektebi binasında halk dershanesi açılmıştır. Eğitim ve öğretim yani kurslar Perşembe ve Cuma'dan başka her gün saat on dokuzdan yirmiyeye kadar sürecektir. Dershaneye kayıt olunmak isteyenler Tatbikat mektebinde halk dershanesi idare memurluğuna müracaat etmeleri istenir.²⁹

Konya'da Gazi Mustafa Kemal, Hâkimiyet-i Milliye ve İsmet Paşa binalarında hanımlara mahsus ikiye sınıflı birer yeni harf kursu açılmıştır. Birinci sınıf yeni harfleri hiç tanımayanlara ve ikinci sınıf tanıyanlara mahsustur. Bu kursun Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba günleri saat 14.00'den 15.00'e kadardır.³⁰

Köylü Kursları

Hükümet yeni harflerle ilgili çalışmayı tabana yaymak istemiş ve köylü kursları açmıştır. Mıntıka Maarif Emaneti (Milli Eğitim Müdürlüğü diyelim) yeni harfleri okuyup yazmayı yaymak için bir talimatname yayımlamıştır. Bu, memleketin en önemli sorunlarından birisidir, Türk Cumhuriyetinin hedefidir. Ancak burada mektep ve öğretmeni mevcut olan köylerdeki köylüler için kolaylık söz konusudur. Köylülere orada bulunan öğretmenler tarafından bu kurslar verilecek, okuyup yazma öğretilecektir. Asıl sıkıntı mektebi ve öğretmeni bulunmayan köy halkını okutmaktır. İşte Maarif Eminliği köylü kursları ile ilgili müşkülü halletmiştir. Bunun için ilçe merkezlerinde bu köylüler için kurs açmıştır. Konya Milli Eğitim Müdürlüğü, kaymakamlara, zengin ve aydın kesime bunun için sorumluluk düştüğünü ifade ederek onları bu konuda yardıma çağırmıştır. İlçelerdeki tüm teşekküllerin bu yararlı ve etkileri yıllarca artacak harekete katılan köylülerin ibate ve işesini temin için gayret, hatta fedakârlık gerektiği hatırlatılır.³¹

Köylü Kursları hakkında talimatı maddeler halinde şöyle verebiliriz:

1-Resmi mektebi ve muallimi bulunmayan köylülere yeni harflerin öğretilmesi için kaza

merkezlerinde köylü kursları açılacaktır.

2-Bu kurslara her köyde 20-30 yaşında uyanık ve kabiliyetli üç köylü katılacaktır. Bunları ihtiyar heyetince ya kendi aralarından yahut diğer köy gençleri arasından seçilecektir.

3-Köy kursları dershanesine yüzde altmış köylü devam edecektir.

4-Köylüler, kursa devam hususunda yönlendirmeye tabi tutulacaklardır. Kaymakamla ilk tedrisat müfettişi ve maarif memurundan oluşan bir heyet tarafından bütün köyler için bir sıra cetveli tertip edilecek ve köylüler bu cetvele göre kursa çağırılacaklardır. Her köyden en çok üç köylü katılacağına göre her bir kurs devresine yirmişer köy düşecektir. Köylülerin sıra cetvelini tanzimde ilçe merkezine uzaklıkları dikkate alınacak ve önce uzak köylerden başlanarak tedricen merkeze doğru gelinecektir.

5- Kursların beher devresi en az 20, en çok bir ay devam edecektir. Devrenin bitiminde Milli Eğitimden kapalı zarfla gönderilecek bir parça imla şeklinde yazdırılmak suretiyle yoklamaya tabi tutulacaklardır. Başarılı olanlar, köylerinde ve gece halk dershaneleri açacaklar köylülerine yeni harfleri öğreteceklerdir. Bunların mesaiyeri kaymakamlık ve maarif memurluğu tarafından takip edilecek ve alınan neticeler vilayete ve maarif idaresine bildirilecektir.

6- İlköğretim müfettişleri, mektebi bulunan köylerin civarındaki mektepsiz köylere de uğrayarak vaziyeti ve bunların maliyet derecelerini inceleyeceklerdir. Köy kurslarında da diğer memur kursları gibi tedrisat, öğretmenleri tarafından ve aynı şartlar dâhilinde yerine getirilecektir.

7- Umumi kursların öğretmenleri, öğretmenlere mahsus kurslardan yetişenler arasından seçilecek ve Mıntıka Eminliği tarafından atanacaklardır.

8- İlçe merkezlerine toplanan köylülerin ibaretleri ve istirahatlerinin tesisi hususunda yerel idarelerce gerekli tedbirler alınacak ve kendilerine büyük kolaylıklar temin edilecektir.³²

Sonuç

Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin hedefi, toplumu okuryazar kılmaktır. Bunun için alfabeye değişikliğine giderek tarihî bir adım atmıştır. Bu adımın değeri ve yararı zamanla daha

28 "Hanımlara Kurs: Konya Maarif Müdürlüğünden", **Babalık**, 12 İkinci teşrin 1928, s.4

29 "Hanımların Nazar-ı Dikkatine: Konya Maarif Müdürlüğünden", **Babalık**, 14 İkinci teşrin 1928, s.4

30 "Hanımlara Kurs: Konya Maarif Müdürlüğünden", **Babalık**, 12 İkinci teşrin 1928, s.4

31 "Köylü Kursları", **Babalık**, 10 Birinci teşrin 1928, s.3

32 Köylü Kursları", **Babalık**, 4 Birinci teşrin 1928, s.3

iyi anlaşılmalıdır. Okuryazar sayısını yukarı seviyelere çıkarmak için topluca mücadele edilmiştir.

Cehaletle baş etmek kolay değildir. Büyük bir özveri ister. Cumhuriyet hükümeti bu özveri her kademede görevlisinden en düşük görevlisine kadar her yerde göstermiştir.

Kurslar parasızdır. Haftanın hemen her gününde ve belirli saatlerde kurslar devam etmiştir. Denilebilir ki gece gündüz verilmiş ve ilgili yetkililer tarafından denetlenmiştir. Mülki âmirler dahi kurslarda öğretici olarak görev almıştır. Konya Valisi İzzet Bey, bunun en somut örneğidir.

Çeşitli kurumlar da kendilerine düşeni yerine getirmişlerdir. Türk Ocağından, Konya Tabipler Birliğinden, Posta Telgraf idaresi gibi kurumlardan başlayarak askerlik şubelerine varıncaya kadar, bu karara uyulmuş ve bu kurumlar, en kısa zamanda mensuplarına okuma yazma öğretmişlerdir.

Bu iş'te en büyük pay, Milli Eğitim Bakanlığı'nda ve ona bağlı birimlerdedir. Konya Milli Eğitim Müdürlüğü'nün geceli gündüzlü ve bol denetimli çalışması, her türlü övgüyü hak etmektedir. Şehirdeki kurs düzeninin bir başka örneği, ilçelerde de kurulmuştur. Ilgın, Bozkır, Ereğli, Karaman, Çumra, Seydişehir, Bozkır, Hadim, Ermenek, Cihanbeyli, Akşehir, Arğıhan, Ilgın, Kadınhanı ilçe ve nahiyyelerinde de bu konuda hummalı bir faaliyet yürütülmüştür.

Konya'da yeni harfler hakkında memlekette başlayan çalışmaları yoğunlaştırmak ve yaymak maksadıyla Vali İzzet Beyefendi ile milletvekilleri Kazım Hüsnü, Musa Kazım, Kara Hafızade Mustafa, Tevfik Fikret, Naim Hazım, Fuat Beyler (Gökbudak) halkı teşvik ve aydınlatmak için Konya'da ve çeşitli ilçelerinde faaliyetlerde bulunmuşlardır.³³

Okuma yazma öğretmek aslında bir süreçtir. Yeni harflere geçildikten sonra gösterilen son derece heyecanlı devre, daha yolun başında olunmasına rağmen, pek verimli geçmiştir. Biz bu gerçeği 1928 yılının Eylül- Aralık dönemini inceleyerek gösterdiğimizi sanıyoruz. Üç dört ay içinde binlerce kişinin okuma yazma öğrenmesi hiç de azımsanmayacak bir başarıdır. Bu yüzden Cumhuriyet hükümetine minnet borcumuz olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Son olarak şu noktayı hatırlatmakta yarar vardır: Şehrin muhtelif noktalarında açılan gece dershanelerinde büyük bir itina ile okuma ve yazma öğretilmektedir. Halk, bu dershanelere çok rağbet eder. Ancak yalnız yeni harflerle biraz okuyup yazma öğrenenlerden bir kısmı, bu kadarını yeterli görmesi ve derslere devam etmemesi de söz konusudur. Bir derece okuyup yazmanın halkın ihtiyacına yetmeyeceği, kendileri için lazım gelen hesap ve öteki derslerle ilgili bilgilerini de arttırmaları gerektiği basında çıkan yazılardan anlaşılmaktadır.^{34*}

33 "Vali ve Mebuslarımızın Faaliyeti", **Babalık**, 20 Eylül 1928, s.2

34 "Halk Dershaneleri", **Babalık**, **Babalık**, 27 İkinci teşrin 1928, s.3

• Babalık gazetesinin bazı sayılarını kanşıklığa meydan vermemek için vermedim.

ACZİMİN GİRYESİ

Ahmet
Sevgi

دوشمک ده وار حیاته قالمق ده وار، آدرمه
لکن دشمن ده اولسه دوشنه آل قالدومه

DÜŞMEK VE KALKMAK

*Düşmek de var hayatta kalkmak da var, aldırma,
Lakin düşman da olsa düşene el kaldırma.*

(Ahmet Sevgi)

YUNUS BİR HABER VERİR

Yunus Emre her bağlamda seyyah-
tır. Ömrü yolculuk ederek geçmiştir.
Bu yolculuk hem içten dışa hem de
dıştan içe gerçekleşmiştir. Gördüklerini ya-
şadıklarını bize şiirleri vasıtasıyla aktarır. Bu
yüzden Yunus bir haber verir. Kulak verip an-
layana... Mehmet Kaplan onun için Sonsuz-
luk Seyyahi isimlendirmesini yapar doğrudur,
ezelden gelip ebede giden yolun ve yolcunun
hali dizelerine yansır.

Mevlana'da olduğu gibi bu yolculuklarını
hamdım, piştım, yandım söylemiyle özetle-
mek mümkündür. Yolda şahit olduklarıyla
hamlıktan kurtulup olgunlaşacaktır.

N. Sepetçioğlu, Benim Adım Yunus Emre adlı
romanında onun yolculuğunu iki aşamada
ele alır. Biz buna onun kendi içine olan yol-
culuğunu da ilave etmeyi uygun buluyoruz.
Zira Yunus Emre'yi Derviş Yunus, bizim
Yunus yapan bu yolculuğudur. Yolculuğun
ilki Karaman'dan Konya'ya gelişidir. Burada
Sarıköy'deki köylülerinin kendisini çağırdığı-
nı öğrenecektir. Bununla hem sıradan hayat
yolculuğu (Ömür) hem de sık seyahat eden
bir kişi olması kastedilir.

İkinci köylülerin talebi ile buçday istemek
üzere Hacı Bektaş dergahına gitmesi ve ha-
tasını anlayıp himmet istemeye dergâha geri
dönmesiyle sonuçlanan yolculuğudur. *Ya-
zar, Yunus'un arayışını yol metaforuyla verir.
*Anlatıcı (Yunus), kendisinin bu yoldaki yal-
nızlığını, kimi kimsesinin olmamasını, o çok
bilindik, Bağrı taşı gözü yaşlı, şöyle garip
bencileyin sözünü ufak tefek değişikliklerle,
romanın sonuna kadar sık sık tekrar ederek
vurgular. Romanda o bilindik Yunus Emre
menkıbesi anlatılır.

Yoldan sonra eşik, kapı nirengi noktaları, eşik-
ten geçip geçemeyeceği, kapının açılıp açıl-
mayacağı korkusu ve devam eden gelgitler...
Yunus Emre yolculuğu boyunca çeşitli durak-
lardan geçer, engeller aşar. Engelin adı kimi
zaman şeytan, kimi zaman nefis ve kimi za-
man da Molla Kasım'dır. Hepsisi aslında tek bir
amaca hizmet eder: Kendiyle yüzleşmek...

Yoldan sonra eşik, kapı nirengi noktaları, eşik-
ten geçip geçemeyeceği, kapının açılıp açıl-
mayacağı korkusu ve devam eden gelgitler...
Gezerken dilinden deyişler, şiirler dökülür.

FATMA
TUTAK

Yolda geçirdiği merhaleleri dizelerinden oku-
mak mümkündür.

İlk merhalede Tanrı bilgisi onda korku ağır-
lıklı bir anlayış şeklindedir. Bu dönem, diva-
nında da görülebileceği üzere, şiirlerinde beş
vakit namazı kılmanın ehemmiyeti kılınmaz
ise çekilecek cezalar, cehennem korkusu, ka-
bir halkının ahvali... Kısaca, Şöyle garip ben-
cileyin söyleminin etkileri ön plandadır.

Sonraki merhalede Tanrı aşkı tüm benliği-
ni kaplamış, ödül ve ceza kaygısından azade
Aşık Yunus dikkati çeker. Ne varlığa sevinen
ne yokluğa yerinen, ancak aşk ile avunan...

Bana seni gerek seni.

Sonra Tanrı sevgisine giden yolun yarattık-
larını sevmekten geçtiğini kavradığı merhale
gelir.

Yaratılanı severiz yaratandan ötürü.

Tüm yaratılmışı bir gözle bakmanın önemi,
gönül kazanmanın tüm iyilik ve erdemlerin
başı olduğu fikri onda perçinlenmiştir.

Benim bir karıncaya ulu nazarım vardır.

**Bir kez gönül kıldın ise bu kıldığını namaz
değil,**

**Yetmiş iki millet dahi elin yüzün yumaz de-
ğil...**

Ak sakallı pir hoca, bilemez hali nice

Emek vermesin hacca, bir gönül yıkar ise...

İbadetlerin şekilden öteye geçmediği bir din
anlayışının hakiki iman, itikat ve inancı yan-
sıtmadığını, tüm yaratılmışı bir gözle bakma-
nın elzemliği, gönül kazanmanın tüm iyilik
ve erdemlerin başı olduğu fikri onda perçin-
lenmiştir. **İslamiyet'e göre insan şahsiye-
tine hümmet Yunus Emre şiirlerinde açıkça
görülmür. Orada Tanrı'nın bir parçası olarak
görülen insanın ulviyeti vardır. Fakat İran ve
Bizans'tan gelen istibdat ananesi, İslamiyet'in
cevherinde olan bu asil ışığı karartmış ve bu
nur sadece gerçekten dindar olan kalplerde
kalmıştır.

Yunus Emre on üçüncü asırda yaşamış bilge
Türk büyüğü, şair, aşık, derviş, mutasavvıftır.
Onu yalnızca halk edebiyatına hapsedemeyiz.

O aynı zamanda Ahmet Yesevî'nin açtığı tasavvuf yolunun yolcusu ve bu edebiyatın güçlü bir temsilcisidir. Bununla beraber eserlerini arı duru Türkçe ile yazarak dilimize hak ettiği değeri vermiştir. Şiirlerinde derin manalar ve yüksek bir sanat vardır. İçinde bulunduğu cevherden nice inci mercanı dizelere, satırlara döker. Evrensel bilgiler barındıran mesajı tüm insanlığa meşale olur.

Onun eserlerinde tekrar tekrar üzerinde durduğu anahtar dizeler vardır. Bugün bunlar hakkıyla anlaşılır ve yeni nesle aktarılsa hiç şüphesiz yolumuzu aydınlatacaktır.

****Türkiye’de bugün yeni üslupla yazılmış dini bir eser yoktur. Bu da gösterir ki medrese devam ediyor. Fakat şunu unutmayalım: İslamiyet’i öldüren medrese yani basmakalıp fikirleri tekrar ediş olmuştur. Yenilenmeyen şey kabuk bağlar, katılaştır ve ölü.**

*****Tasavvuf düşüncesi özünde bağnazlığa karşı bir panzehir olarak ortaya çıkmıştır. Sevgi, Hoşgörü, diğerkamlik gibi değerlerin varlığın birliği düsturuyula birleşmesinden husule gelir. Bu o güne kadar din konusunda kimsenin duymak şöyle dursun hayal bile edemediği bir bakış açıdır. Bu, büyük Anadolu irfanının ve Ahilik anlayışının mayasıdır. Bazı kaynaklarda Dede Korkut ve Yunus Emre çağdaş olduğu belirtilir. Bu iki bilge insanı bağrımdan çıkaran Anadolu toprağı, şahsiyetlerini bünyesinde yoğurarak var eden ise Türk kültürüdür. Elbette bu hemen olmamıştır. Türklerin Anadolu’yu yurt edinmesinin üzerinden üç yüzyıl geçmesi gerekmiştir. Ayrıca Mevlâna, Hacı Bektaş, Hacı Bayram, Nesimi, İbrahim Hakkı gibi gönül erleri Anadolu insanının ruh iklimine nezih, latif serpintilerle nüfuz etmiştir. Aynı çağda Dede Korkut’un vücuda getirdiği eserde alp tipi, Yunus Emre’nin eserinde ise veli tipi idealize edilir.**

Yunus Emre insanın yalnızca bedenden ibaret olmadığını onun içinde duyan düşünen anlayan anlamlandıran bir öz bulunduğunu haykırır. Bu öz ona kâinatı var eden yüce kudret tarafından bahşedilmiştir. Onun irade etme, eyleme ve bunun sonuçları ile yüzleşme yükümlüğü vardır. Bunun içindir ki kendinden, etkilediklerinden, yaptıklarından, yapmadıklarından sorumlu tutulmuştur.

Bir ben vardır bende benden içeri.

Bu gözümden bakan nedir?

İnsan idrak ettiğini de idrak edebilen bir varlıktır. Bu sayede başka bir boyuta geçer. O

hitap edilendir, muhataptır. Yunus Emre insanın hakikatini yolculukları sırasında keşfetmiştir. Boyutlar atlamış, kapalı kapıları açmış, perdeleri aralamıştır. Orada seyrettiklerini bizlere aktarır.

Ballar balını buldum. Kovanın yağma olsun.

Yunus aynı zamanda çok iyi bir gözlemcidir. Tüm derdi kendiyledir. Arzusu fani lezzetler değil içinde bulunduğu özün kaynağına ermek-tir. O kaynak kendi tabiriyle yüce görklü Tanrı, Çalap’tır. O, aşiktir. Aşkı için dünyanın ve ahiretin hazlarını elinin tersiyle iter.

Yetmiş iki millete bir gözle bakmayanı ibadetinin kurtaramayacağını söyler.

Yetmiş iki millete bir göz ile bakmayan halka müderris olsa hakikatte asidir...

Bu büyük bir felsefedir. Bu Batı hümanizminin çok ötesinde ve asırlar evvelinde ulaşılmış derin bir hakikattir. Kaynağını İslamiyet’in vahdet düşüncesinden alır. Bu mistik cereyan Türk halkına bir peygamber ahlaki aşlamıştır. Mehmet Kaplan’ın, “Eğer iyi okunur ve anlaşılırsa tek başına Yunus Emre bizi kurtarabilir” sözü zannımca bu hakikatin idrakin-den doğmuştur.

Her dem yeniden doğarız bizden kim usanası diyen Yunus, aydınlar ve eğitimcilerce bugün yeniden okunmalı ve anlaşılmalıdır. Onun ufkı bugün bize deniz feneri gibi yol gösterecektir. Mehmet Kaplan: “Halkın taassubunun değil aydınların düşüncesinin bizi tekrar dinin yüksek kaynağına ulaştırabileceğini düşünüyorum. Yunus Emre’de en dinsiz insanı bile uyandırabilecek ilhamlar vardır.” der.

Onu okuyarak bu toprakların mayasında var olan sevgiyi yeniden diriltebiliriz. Yunus “Benim bir karıncaya ulu nazarım vardır” der. O yalnızca insana değil tüm yaratılmışa sevgi ve hümetle yaklaşılmasını tavsiye eder.

Yaratılanı hoş gördük yaratandan ötürü.

Öyle ise biz de o bilge Türk kocasından ve dizelerinden aldığımız coşkunlukla ilave edelim: Niyet ettik Yunusça sevmeye, niyet ettik onun asırlar evvel gök kubbeye saldığı avazeye eşlik etmeye, niyet ettik Yunus’la güzelleşmeye...

***DEÜİFD Türk Kültürünü Mayalayanlar Özel Sayısı / 2021, ss. 323-349.**

YUNUS EMRE MENKİBELERİ AÇISINDAN MUSTAFA

NECATİ SEPETÇİOĞLU’NUN İKİ ESERİ □/Sevda Altunbaş

****Mehmet Kaplan/Yunus Bir Haber Verir...**

*****Metin Bobaroğlu**

TÜRKÇEMİZİN KONUŞMA VE BİLGİ AKTARMA ÜSTÜNLÜĞÜ

Türkçemiz milattan önce dört bin yılına kadar uzanan eski ve köklü bir dildir. Tarihsel süreç içerisinde dünyaya yayılmış ve çok sayıda dili etkilemiştir. Araştırmalara göre Türkçemiz çeşitli öğretim üstünlüklerine sahiptir. Özellikle ses zenginliği, ses-harf ilişkisi, hece ve kelime yapısı, kelime üretme, anlama gibi özellikler eğitim sürecinde kolaylıklar sağlamaktadır. Güncel beyin araştırmaları Türkçemizin beynin işleyişine uygun olduğunu, dil ve zihinsel becerileri geliştirdiğini göstermektedir. Türkçe, çoğu dile göre daha kolay öğrenilen zengin ve güçlü bir dildir. Zengin olması yanında işlevsel, sözlü ve yazılı verimliliği yüksek, aynı zamanda yaratıcı, üretici ve analitik bir dildir. Bu yönüyle yeni bilgi ve düşünceler üretme, anlama, düşünme, sorgulama gibi becerileri geliştirici olmaktadır. Türkçemizin bu özellikleri, öğretim üstünlükleri çeşitli ulusal ve uluslararası araştırmalarda açıkça vurgulanmaktadır.

OCDE 2007 ve OCDE-CERİ 2008 Raporlarına göre, Türkçe ve Fince gibi şeffaf dillerde sesler ve harfler bire bir eşleşmekte, beyin her biri arasında bir kez bağ kurmakta, böylece seslerle harfleri birleştirme, hece ve kelimeleri tanıma kolay olmaktadır. Yine OCDE 2007 Raporunda; "Her sesin bir harfle yazıldığı Türkçe ve Fince gibi dillerde işitilen kelimeleri yazıya aktarma daha hızlı olmaktadır." denilmektedir. Türkçemizin beynin işleyişine uygun olması, hızlı okunması, hızlı yazılması, akıcı ve anlaşılır olması, düşünme, anlama, sorgulama, analiz-sentez, değerlendirme gibi zihinsel becerileri geliştirici olmaktadır. Bu özelliklere konuşma üstünlüğü de eklenmiştir. Türkçemiz dünyada hızlı konuşulan diller arasında ilk sıralarda yer almaktadır.

İnsanlar seri bir konuşmada saniyede 2-3 kelime, dakikada ise ortalama 100-200 arası kelime kullanmaktadır. Bu rakam kelimelerin kısa ve uzun olmasına bağlı değişmektedir. Konuşma sırasında önce zihinden aktarılacak bilgiler seçilmekte, ardından söylenecek kelimeler belirlenerek söz dizimi oluşturulmaktadır. Söylenecek kelimeler bireyin zihinsel sözlüğünde bulunan ortalama 60.000 kelime içinden saniyenin onda biri gibi bir sürede seçilmektedir (Güneş, 2014). Bunun çok hızlı veya çok yavaş olması anlamayı etkilemektedir. Genellikle

**PROF. DR.
FİRDEVS
GÜNEŞ**

anlaşılır bir konuşma hızı için dakikada 100-200 kelime ölçüsü kullanılmaktadır. Televizyon veya radyo spikeri dakikada ortalama 200 kelime söylemektedir. Konuşmanın çok hızlı veya yavaş olması söylenen kelimeleri dinleme veya anlamayı güçleştirmektedir. Bu nedenle anlaşılır bir konuşma hızı için dakikada 150-160 kelime önerilmektedir.

Konuşma bilgi ve becerileri aktarma, duygu ve düşünceleri paylaşma, kendini ifade etme, toplumsal ilişkileri kurma ve dünyayı tanıma aracıdır. Konuşma ile zihindeki bilgi, duygu ve düşünceler paylaşmakta, kişiler arası iletişim ve etkileşim gerçekleşmekte, yeni bilgi ve beceriler öğrenilmektedir. "Konuşursam daha iyi öğrenirim" anlayışı öğrenmenin temelini oluşturmaktadır. Konuşarak kişilerin anlama ve öğrenme durumu belirlenmekte, yanlış ve hatalar düzeltilmektedir. Ayrıca bilgi ve beceri düzeyi ölçülmekte, zihinsel işlem ve süreçler açığa kavuşturulmaktadır. Böylece konuşma bireyin dil, zihin, sosyal ve duygusal becerilerini geliştirme ve geleceğine yön verme aracı olmaktadır. Bu süreçte dilin konuşma özellikleri, ses ve hece yapısı, konuşma hızı, bilgi aktarma düzeyi de önemli olmaktadır. Bazı diller hızlı bazıları ise yavaş konuşulmaktadır. Konuşurken bilgi aktarma düzeyi değişmektedir.

Konuşma hızı, eskiden söylenen kelime sayısının konuşma süresine bölünmesiyle ölçülüyordu. Ancak kelime uzunlukları her dilde farklılık gösterdiğinden kelime sayısı yanıltıcı bir ölçü olmaktaydı. Bu nedenle yeni araştırmalarda konuşma hızı saniyede söylenen hece sayısı ile belirlenmektedir. Bunun için konuşma sırasında söylenen hecelerin sayısı saniye bölünerek hesaplanmaktadır. Heceye dayalı bu ölçüm daha sağlıklı sonuç vermektedir. Bu yöntemle Fransız Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS) ve Lyon Üniversitesindeki dil bilimciler, 2011 yılında 7 dilde konuşma hızını incelediler. Bu amaçla Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Japonca ve Çince dillerini karşılaştırdılar. Bu dilleri konu-

şan 62 konuşmacıya aynı içerikten oluşan 20 metin verilerek 3 saat ses kaydı yaptılar, her birinin saniyede söylediği hece sayısını ölçtüler. Araştırma sonunda en hızlı konuşulan dilin Japonca olduğu ortaya çıktı. Japonca bir saniyede söylenen hece sayısı 7,84, İspanyolca 7,82 hece, Fransızca 7,18 hece, İngilizce 6,19 hece, Çince 5,18 hece söylenmektedir (Pellegrino, Coupé & Marsico, 2011).

Dünyamızda 7000'den fazla dil olduğu ve konuşma hızı konusunda incelenen 7 dilin yeterli olmayacağı eleştirileri üzerine, aynı araştırmaya aralarında Türkçe ve Korece gibi dillerin bulunduğu 5 dil daha eklenerek 13 dil üzerinde yeni incelemeler yapılmıştır. 2011-2013 yılları arasında süren bu araştırma sonunda incelenen diller bir saniyede söylenen ortalama hece sayısına göre sıralanmıştır. Buna göre Japonca 7,84, İspanyolca 7,82, Fransızca 7,18, İtalyanca 6,99, Türkçe 6,87 hece ile 6. sırada yer almıştır. Araştırma sonunda diller çok hızlı, hızlı ve yavaş konuşulan diller olarak gruplanmıştır. Japonca ve İspanyolca çok hızlı konuşulan diller, Fransızca, İtalyanca, Türkçe ve Korece hızlı konuşulan diller, Çince ve İngilizce yavaş konuşulan diller olarak sıralanmıştır. Çok hızlı konuşulan dillerde çok hece olduğu, bir sesli ve bir sessiz harften oluşan hecelerin hızlı telâffuz edildiği açıklanmıştır. Çince ve İngilizcede karmaşık hecelerin çok olması nedeniyle bir fikri ifade etmek için daha yavaş konuşulduğu belirtilmiştir (Pellegrino, Coupé & Marsico, 2012).

Dil bilimciler, bir dilin çok hızlı konuşulması ve saniyede çok hece söylenmesinin bilgi aktarma hızına etkisini tartışmaya başladılar. Bazı uzmanlar saniyede söylenen hece sayısı ile hecelerle aktarılan bilgi sayısının farklı olduğunu, bunun dile göre değiştiğini açıkladılar. Bunun üzerine heceler anlam ve bilgi aktarım yönüyle incelenmeye başlandı. Çok hızlı konuşulan dillerde bazı hecelerin anlamının olmadığı, söz dizimi ve söyleyiş nedeniyle kullanıldığı ortaya çıktı. Fransız Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS) ile Lumière Üniversitesi Dil Dinamiği Laboratuvarı araştırmacıları 2019 yılında hece sayısı ile bilgi aktarma ilişkisini araştırdılar. Yani konuşma sırasında hece başına aktarılan bilgi miktarını incelediler. Bu amaçla Almanca, İngilizce, Baskça, Kantonca, Katalanca, Korece, İspanyolca, Fince, Fransızca, Macarca, İtalyanca, Japonca, Mandarin Çincesi, Sırpça, Tayca, Türkçe ve Vietnamca olmak üzere 17 dil karşılaştırılmıştır. Her dil için 5 erkek 5 kadın 10 konuşmacının kendi dillerinde, günlük

yaşam durumlarını anlatan 15 kısa metni yüksek sesle okumalarını kaydedilmiştir. Araştırma sonunda bilgi aktaran hece sayısına göre diller "yoğun, orta ve alt düzey" olarak sıralanmıştır. Yoğun bilgi aktaran heceye sahip dillerin başında İngilizce, Çince ve Almanca gelmektedir. Orta düzey bilgi aktaran diller Fransızca, İtalyanca ve Türkçe olmaktadır. Alt düzeyde bilgi aktaran diller ise İspanyolca ve Japonca olmaktadır (Coupé, Oh, Dediu & Pellegrino, 2019). Böylece çok hızlı konuşulan dillerde hecelerin çok anlamlı olmadığından daha az bilgi aktardığı açıklanmıştır. Türkçemiz bilgi aktarma yönüyle 17 dil içinde 9. sırada yer almıştır.

Sonuç olarak dil araştırmalarında Türkçemiz bir saniyede 6,87 hece üretimiyle hızlı konuşulan dünya dilleri listesinin 6. sırasında, bilgi aktarma yönüyle 9.sırada yer almakta ve çoğu dünya dilini geride bırakmaktadır. Türkçemiz konuşma hızı ve bilgi aktarma açısından üstün bir dil olmaktadır. Uzmanlara göre Türkçe'nin sondan eklemeli yapısı, ses ve hece özellikleri konuşma ve bilgi aktarma hızını etkilemektedir. Ayrıca dil bilimciler Türkçe'nin ritmik ve fonetik yapısının akıcı bir iletişime uygun olduğunu vurgulamaktadır. Bu araştırmaları yöneten Egidio Marsico, "Bir dil çok hızlı ve yavaş konuşulmamalı, saniyede çok sayıda hece söylenirse beyin her heceyi işlemek için yeterli zamanı bulamaz ve söylenenleri iyi anlayamaz. Eğer dil çok yavaş konuşulursa konuşmayı ve anlam zincirini izlemek zor olur," demektedir. Bu durum Türkçe konuşma hızının, beynin hece ve kelimeleri iyi işlemesine, anlam zincirini izlemesine uygun olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak Türkçemiz hem konuşma hem de bilgi aktarma yönüyle çoğu dile göre üstün, akıcı, anlaşılır ve güçlü dil olmaktadır.

Kaynaklar

- Coupé, C., Oh, Y. M., Dediu, D., & Pellegrino, F. (2019). Different languages, similar encoding efficiency: Comparable information rates across the human communicative niche, *Science Advances*. vol 5, Issue 9.
- Güneş, F. (2014). Türkçe Öğretimi Yaklaşım ve Modeller, Pegem A Yayınları.
- Pellegrino, F., Coupé, C. & Marsico, E. (2011). A cross-language perspective on speech information rate, *Language*, 87:3, pp. 539-558
- Pellegrino, F., Coupé, C. & Marsico, E. (2012). Les langues dumonde: un même débit d'information, *Linguistique*, Pour la Science, n°420, Octobre.

GÜLİSTAN'IN GÖLGESİNDE

AHMET SEVGİ

چوانسانرا نباشد فضل واحسان
چه فرق از آدمی با نقش دیوار

*Eğer bir fazileti, bir ihsanı yoksa insanın
duvar üzerindeki resimden ne farkı kalır?*

(Şeyh Sâdî)

İNSAN DEDİĞİN

*İnsan dediğin in'âm, ikram ve fazilet sahibi kişidir,
Değilse, farkı yoktur o resimden ki ne görür ne işitir.*

(Ahmet Sevgi)

MESNEVİ'NİN GÖLGESİNDE

AHMET SEVGİ

وعدۀ فردا و پس فردای تو
انتظار حشرت آمد وای تو

*Hele yarın, hele öbür gün diye vaat eder, Hakk'a dönmeyi erteler
durursun ya... İşte bu bekleyiş, mahşerdeki beklemdir, vay sana.*

(Hz. Mevlânâ)

BEKLEME AZABI

*Daha gencim diye diye Allah'a ibadeti erteler durursun,
Beklemenin ne büyük azap olduğunu yarın mahşerde görürsün.*

(Ahmet Sevgi)

HIDRELLEZ

SADIK
GÖKCE

sadikgokce@hotmail.com

Bugün 6 Mayıs. Ülkemizde ve dünyanın birçok bölgesinde bugün Hidrellez adı altında düzenlenen şenliklerle kutlamalar yapılır. İnsanlar eğlenir ve bu eğlencelerin yanında bir yıl içinde gerçekleşmesini istedikleri dilekler tutarlar bugün de...

Hidrellez, Hızır ve İlyas isimlerinin halk dilinde kısaltılarak birleştirilmiş haldeki telaffuzudur. Milletimiz bu tür kısaltmaları yapmada çok mahirdir. Dilimiz de bu tür kelime oyunları yapmaya elverişlidir. Mesela Hidrellez kutlamalarının yapıldığı yerlere de Hıdırlık demiştir halkımız. Hıdırlıklar genellikle şehrin dışında ama yakınında bulunan tepeliklerden birisinin ismidir.

O yerleşim yeri hemen yakınında bulunan bu tepede Hidrellez kutlamalarını yapmayı bir ritüel haline getirmiştir. Bu ritüeller her yıl aynı yerde yapıla geldiği için zamanla bu tepelerin asıl isimleri unutulmuş halkın hafızasına Hidrellez kutlamalarının yapıldığı yer anlamına gelen Hıdırlık şeklinde yer etmiştir.

Dediğim gibi hemen hemen her yerleşim yerimizin yakınında bir Hıdırlık alanı vardır. Ancak son dönemlerde örf, adet ve geleneklerimizden hızla uzaklaştığımız için belirli bir yaşın altında olanlarımız bu kelimenin ne anlama geldiğini bilmeden bu ismi kullanır olduk. Bizlere ve özellikle de idarecilerimize düşen unutilan örf, adet ve geleneklerimizi çocuklarımıza tekrar hatırlatacak çalışmalar yapmaktır. Bunun için de bazı kutlamaları tekrar canlandırmanın yollarını aramalıyız.

Yıllardır unutilmuş olan Nevruz Kutlamalarımız son yıllarda özellikle de

Sovyetler Birliğinin yıkılması sonrasında bağımsızlıklarına kavuşan Türk Devletleri ile ilişkilerimiz artıkça tekrar ülke gündemine girdi. Şimdilerde devlet desteği ile kutlamalar yapılıyor. Hatta UNESCO tarafından Somut Olmayan Kültürel Değerler kapsamına alındı Nevruz Kutlamaları.

Aynı şekilde yerel idareler ve STK'lar elbirliği içerisinde unutilan Hidrellez Kutlamalarını da canlandırmak için harekete geçmeli ve adını üzerinde yapılan Hıdırlık Tepeleri tekrar canlandırılmalıdır.

Güzel bir gelecek ancak geçmişle olan bağ koparılmadan kurulabilir. Bu bağın kurulmasına katkı sunacak en önemli kuruluşlar yerel yönetimler, eğitim kurumları, STK'lar ve yazarlardır. Saydığım bu kurum ve kişiler üzerlerine düşen görevi hakkı ile yerine getirirlerse son dönemde okullarımızda meydana gelen vahim hadiselerin de önüne geçilmiş olurdu kanaatindeyim.

Yapılması gereken bir arşiv taraması yapıp eskiden Hidrellez Kutlamaları nasıl yapılıyormuş, hangi ritüellere yer veriliyormuş ve bugün bunlara neler ilave edilebilir üzerinde çalışmaktır. Zaten geleneğin amacı da eski ile yeniyi kaynaştırıp yeniş bir şeyler elde etmek değil mi?

Sadece yapmak isteyelim, yapmak için besmele ile yola çıkalım, kendimiz yapmıyorsak dahi yapmak isteyenlere köstek yerine destek olalım yeterli. İsteyen güçte olsa geçte olsa menzile ulaşmış. Biz isteyelim, kararlı olalım ve emin adımlarla yürüyelim yeter ki. Er ya da geç hedefe ulaşırız.

"NİYET HAYIR AKİBET HAYIR"